

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R.P. Petri Leurenii Societatis Jesu, SS. Theologiæ
Doctoris, & SS. Canonum Professoris Vicarius Episcopalis,
Sive Tractatus Quaternarius Per Quæstiones & Responsa
Canonica Deductus**

Leuren, Peter

Coloniae Agrippinae, 1708

6. An præter Vicarios episcopales dentur quoque aliorum Prælatorum
Vicarii.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74203](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74203)

tur. In Decretalibus sunt quidem certi tituli de officio Archipresbyteri, de officio Archidiaconi (qui & ipsi sunt & vocantur Vicarii Episcoporum; quin & Archidiaconum esse Vicarium Episcopi generalem satis testatur Innocentius III. in c. ad hec. de officio Archidiaconi; dum de eo ait: & ipsius Episcopi Vicarius reperitur, omnem sollicitudinem & curam tam in Clericis quam in Ecclesiis eorum impendendo) non tamen veniunt in illis dicti Episcoporum Vicarii generales. Titulus etiam qui inscribitur de officio Vicarii, non agit, nisi, ut dictum q. 1. de iis Vicariis siue perpetuis, siue temporalibus, quos Parochi alique Beneficarii inferiores suis in Ecclesiis instituire possunt. In cap. sua nobis, agitur de Vicario, quem Papa creabat Romæ, cum ab ea aliquando abfuturus erat, quin & spiritali jurisdictione instruebat in Urbem universam; verum id solum attinet Romanum Præsulem, & eo tantum tempore, quo is Romam abest. In Concilio Lateranensi sub Innoc. III. c. quoniam. de officio Jud. ordinarij. statutum quidem fuit, ut, si qua in urbe vel diocesi plures essent populi non unâ lingua, diversis moribus, alijs & alijs ecclesiasticis ritibus utentes, totidem ab Episcopo constituerentur Vicarii Generales, qui singulis adminicula salutis necessaria suppeditare possint; sed ea, ut inquit Thomasin. l. c. c. 8. n. 2. singularis erat species, ex qua in ferre etiam licet, alijs in more positum non fuisse, ut Vicarios generales Episcopi quique suos deligerent. Facit quoque in eodem decreto Innoc. 3. copiam Episcopo istiusmodi, ut alium sibi subjungeret Episcopum tanquam Vicarium generalem, qui diversis sermonis ritibusque populum regat. Sed & hæc rara ac singularis omnino est species, ut idem Thomasin. Item in eodem Concilio Patres hortati sunt Episcopos, ut, si non possent numeros omnes sui officij implere, adjutores & cooperatores sibi accerterent. Sed & hinc rursus liquet, ne quidem id usitatum tunc fuisse, cum ad id admonendi erant Episcopi.

5. Erant tamen etiam tunc in nonnullis diocesis Vicarii generales Episcoporum, quemadmodum Gilduinum Abbatem S. Victoris apud Parisios fuisse Vicarium generalem Episcopi Parisiensis testatur Thomasin l. c. n. 3. ex Histor. Universitat. Parisiensis. Tom. 2. pag. 131. Item Abbatem Monasterij canonicorum Præmonstratensium ex antiquo usu esse Vicarium Episcopi Verdunensis; sed ait Thomasin. ea tunc parum frequentia fuisse exempla; subditque perquam verisimile esse, increbrescentes Episcopos inter & Archidiaconos dissensiones eo remedio esse sedandas, ut Vicarii generales ab Episcopis crearentur, qui paulatim supra Archidiaconos assurgerent, eorumque in se transferrent jurisdictionem, eam videlicet, quam cum vice & delegatione arbitraria Episcoporum olim obtinuerant, constante dein titulo & officio explicuissent tanquam sibi propriam: eujus rationis momenta tanta fuere, ut titulus de officio Vicar. in 6. totus omnino sit in illustrandis Episcoporum Vicariis generalibus eorumque numeribus. Unde sæculo demum 13. universim invaluerit Vicarii, & deinceps viguere in omnibus Episcopatibus.

6. Porro unum eundemque tunc fuisse Officialem & Vicarium generalem; eo, quod necdum tunc forsitan tam accurate discernent jurisdictionem contentiosam à voluntaria, ostendit Thomasin. cit. c. 8. n. 8. de cetero de officialibus Episcoporum speciali capite, uimurum 9. agit Thomasin. quem vide.

7. Leuen. Vicarius Episc.

Questio 6. Num præter Vicarios Episcopales dentur quoque aliorum Prelatorum Vicarii?

1. Resp. Affirmativè; nam primò datur Summi Pontificis in Urbe Vicarius, qui ibi velut Ordinarius est in sua Diocesi, & jurisdictione habet in Clericos. Sbroz. l. 1. q. 3. n. 19. citans Vantium de nullitat. ex defect. jurisdiction. n. 13. Mandol. ad regul. 14. q. 6. n. 5. Dantur item Vicarii Papæ generales per eum ad certam Ecclesiæ provinciam regendam destinati, per exequantur illa ibi, quæ sunt fori contentiosi. Sbroz. l. c. n. 20. citans Capram Reg. 92. n. 8. ac remittens ad Roman. conf. 59. Pavin. de potestat. Capitul. sed. Vac. p. 2. q. 10. in fine. ubi is de Vicariis quondam Ferrariæ, Pifauri, Arimini, aliarumque Civitatum Ecclesiæ. Item ad Ruin. conf. 148. n. 8. Alphons. Carmon. de incompatibilitate benef. c. 15. n. 1. p. 1. ubi illi de alijs Vicariis Apostolicis. Et inter hos Vicarios Papæ magnam auctoritatem habet vices gerens Apostolicus Avenionensis, qui est loco Auditoris Cameræ. Sbroz. cit. n. 20.

2. Secundò sunt Vicarii Cardinalium Legatorum de Latera. Sbroz. n. 21. & de his Pavin. l. c. n. 35. Item Vicarii Cardinalium in Ecclesijs eorum titulis subiectis, in quibus Cardinales habent jurisdictionem Episcopalem. Sbroz. n. 22.

3. Tertio sunt Vicarii Capitulorum sede vacante, de quibus infra.

4. Quarto sunt Vicarii administratorum Episcopatum sede vacante. Sbroz. loc. cit. n. 30. & q. 62. ubi, quod Administrator talis constituere debeat Vicarium, quia succedit in ordinaria jurisdictione Episcopi, & à pari procedunt Administrator talis, & Capitulum sede vacante.

5. Quintò sunt Vicarii Vicariorum Papæ, & vicariorum Episcopatum. Sbroz. n. 31.

6. Sextò sunt Conservatorum Vicarii. Sbroz. n. 32. & de his apud illum Baldus in l. aliquando. n. 5. ff. de officio Procons. Abb. in c. statutum. extra. de officio delegat.

7. Septimò Vicarii Archidiaconorum. Sbroz. n. 34. de quibus apud illum Gl. in Clem. & si principal. de rescript. v. Episcopi, qui in hisce partibus dicuntur Commissarii Archidiaconales.

8. Vicarii Archipresbyterorum, Plebanorum, & Sacristarum majorum, qui ad ministeria Ecclesiæ Vicarios constituunt. Sbroz. n. 36. de quibus apud illum Ferret. conf. 327. n. 3. Parisius. &c.

9. Nonò Vicarii Abbatum, qui habent usum mitræ, & baculi, & jurisdictionem in Ecclesijs, & locis Abbatiz subiectis. Sbroz. n. 39. & de his apud illum Paril. conf. 22. n. 19. in 4. Rebuff. in pr. benef. tit. de Vicar. Episc. n. 24. & 169. & alij.

10. Decimò Vicarii abbatissarum, Priorissarum habentium quodammodo jurisdictionem in subiectos. Sbroz. n. 42. & de his textus est in c. dilecta. Et ibi Abb. de majorit. & obedient. Pavin. loc. cit. pralud. 6. num. 22.

11. Undecimò Vicarii Ordinum Regularium, qui Generalatu vacante creari solent à Papa. Sbroz. n. 40. & 41. & de his apud illum sunt textus in clem. dudum. §. statimus de sepult. in clem. exivi, §. ceterum & ibi Cardin. de verb. signif. Mandol. loc. cit. n. 14. de quibus quoque vide Card. de Luc. de Regular. d. 9. num. 6.

12. Duodecimò Vicarii Provincialium Ministrorum, aliorumque Superiorum Regularium. Sbroz. cit. n. 40. & 42. denique Vicarii quoque plurium in

jure Civili reperiuntur. De quibus vide Sbroz. *loc. cit.* à num. 43.

Questio 7. Vicarius Episcopi quis proprie sit?

Respondeo quamvis, ut constat ex jam dictis, loquendo in genere is dici possit Vicarius Episcopi, qui gerit vices Episcopi, Sbroz. *l. 1. q. 2. n. 1.* quia tamen vel sic comprehenduntur & alii Vicarij Episcopales, qui jurisdictionem Episcopalem non habent, v. g. Archipresbyteri civitatenfes, non nisi in quibusdam ministeriis spiritualibus vices Episcopi gerentes. Sbroz. *n. 2. juncto n. 7.* Item ij, qui ad sola Pontificalia exercenda assumuntur, quique, ut Barbof. *Juris Ecclesiast. l. 1. c. 15 num. 7.* hodie suffraganei dicuntur, hinc, ut descriptio conveniat solis Vicariis Episcopi, de quibus nobis hic sermo & tractatus, nempe qui Vicarii sunt jurisdictionis, sic melius formabitur: Vicarius Episcopi est is, qui vices Episcopi gerit, exercendo jurisdictionem Episcopalem. Vel strictius adhuc, ut Sbroz. *num. 4.* ex Bartol. *in l. 1. in fine. ff. quis & quo Marant. de ord. judic. p. 4. dist. 5. n. 8.* Covar. *pract. qq. c. 4. n. 3.* & aliis, quos citat: qui gerit vices Episcopi in eodem cum Episcopo tribunali, utpote per quam descriptionem jam etiam excluduntur Archidiaconi, qui, etsi jurisdictionem ordinariam habent, non judicant tamen ex eodem cum Episcopo tribunali; quin & Vicarii foranei, qui solum jurisdictionem delegatam habent.

Questio 8. Quotuplex sit Vicarius Episcopi jam à nobis descriptus?

1. **R**espondeo primo: Vicarius Episcopi alius est Generalis seu Principalis (nulla enim inter Vicarium Generalem & Principalem est differentia, ut Sbroz. *l. 1. q. 29. n. 3. & seq.* citans Glos. in *Clem. 2. de rescrip. v. Foraneus.* & ibidem Ancharam. *col. 1. Cardin. n. 3. & 24.* Innoc. *n. 17. & seq.*) qui principaliter super eodem tribunali Episcopi vices gerit, cognoscendo causas omnes ad forum illud spectantes. Sbroz. *l. 1. q. 3. n. 26.* ita tamen, ut ad Vicariatium Generalem requiratur administratio in spiritualibus ei generaliter commissa quo ad omnia loca, seu totam Diocesim. Pirh. *loc. cit. num. 7.* si enim constitutus solum sic limitate, tantum pro ijs, qui in civitate Episcopali, seu in qua est sedes Episcopalis & Episcopi degunt, non potest censeri esse Generalis, etsi sic appellaretur. Pirh. *loc. cit.* Laym. *ad c. Romana, de off. Vicar. in 6.* Garc. *p. 5. c. 8. n. 36.* Sbroz. *cit. q. 29. n. 1.* qui etiam dicit eum appellandum foraneum; uti id ipsum expresse ait C. de Luca *ad Trident. d. 4. n. 5.* ubi etiam ii, qui in ipsa civitate deputantur, foranei vel speciales Delegati dicuntur, quamvis Generalis titulus seu nuncupatio cum aliqua etiam Delegatione universitatis causarum ei tribuatur; quoniam erit quidem Vicarius Foraneus, sed cum aliqua majore praeogativa & jurisdictione, quam regulariter hujusmodi Vicarius comperat. Quia hoc ipso ita restrictus ad civitatem duntaxat non faciet idem Consistorium cum Episcopo. Sbroz. *loc. cit. n. 2.* citans Glos. in *cit. Clem. 2. de rescrip. v. Foraneus.* Item Glos. in *c. 2. de consuetud. in 6. v. Officialis.* Innoc. in *c. Romana, de off. ordini. in 6. Paris. conf. 89. num. 10 in 4.* Rot. *decis. 371. in nov.* Sed habebit jurisdictionem à jurisdictione Episcopali divisam, eamque delegatam, non absumilem jurisdictioni Vicariorum ruralium. Laym. Pirh. *locis cit.* consequenter jam esse non poterit Delegatus seu Judex Apostolicus (nisi forte aliunde habeat dignitatem, vel sit Canonicus Cathedralis,

Pirh. *loc. cit.*) Garc. Pirh. *locis cit.* neque expedire literas Apostolicas dispensationum, similisve directas Officiali seu Vicario v. g. Monasteriensi; utpote quae verba intelliguntur tantum de Officiali Principali & Generali. Garc. *loc. cit.* contra Flores de Mena. Haec ipsa tamen declarat Sbroz. *cit. q. 29. à n. 7.* ut procedant, dum Vicarius constitutus esset limitate & expresse tantum pro civitate: si verò simpliciter constitutus esset (intellige pro civitate, absque expressa illa positiva limitatione & particula exclusiva tantum. Hanc enim mentem fuisse Sbrozii, patet ex rationibus, quibus suam declarationem probat) censendum tunc esse constitutum quoque in reliqua Diocesi, & per consequens dicendum esse Generalem; eò quòd cui commissa cura civitatis, dicatur commissa cura districtus. Pro quo postremo citat *l. secunda. §. Cum urbem. ff. de off. Praef. urbis.* Abb. & Felin. in *c. Rodulphus, de rescrip. n. 8.* & specialiter, quòd concessa alicui civitati, intelligatur etiam concessa Diocesi. Pro quo citat Alexand. *in addit. ad Barthol. in cit. l. 2. n. 3.* Benedict. de Vald. *in addit. ad Felin. cit. c. Rodulphus. n. 8. tit. 13. &c.* Et sic Vicarium Papae positum simpliciter in aliqua urbe dici quoque positum in ejus territorio, ait Sbroz. *n. 15.* firmari à Pavin. *de potest. capit. sed. vac. p. 2. princip. n. 16.* ac denique *n. 16.* tutius nihilominus esse ait, in litteris commissionis Vicariatus exprimere etiam (ut communiter solet) Diocesim. Pro quo citat Rebuff. *in pr. tit. forma Vicariatus Archiepiscopi,* quia forma talis commissionis Vicariatus attendenda, ut Cardin. in *Clem. 1. de off. Vicar. n. 17. & 18.* Et merito hanc cautionem addit Sbroz. cum dicta ab eo difficultas habere locum videantur, dum Diocesis ampla est, & praeter urbem sedis Episcopalis plures alias civitates & oppida continet: facilius verò, dum Diocesis praeter dictam urbem exiguum districtum & territorium continet. Certius videtur illud, quòd tradit idem Sbroz. *l. 1. q. 30.* quòd constitutus in & pro Diocesi Vicarius censetur etiam constitutus pro dicta urbe Episcopali; quia concessa Diocesi, censetur etiam concessa urbs illa, & appellatione Diocesis veniat etiam urbs illa. Pro quo multos citat Authores, Deinde ad eundem Vicariatium generalem requirit, ut praefert ejus descriptio, ut omnes causae, quae ad forum Ecclesiasticum, etiam externum pertinent, ipsi commissae sint, licet nil obster, quò minus certum aliquod causarum genus alteri committi possit. Pirh. *cit. num. 27.* uti & quòd plura sibi reservare possit Episcopus. Alius verò Vicarius Episcopi est minus principalis, & Priori seu Generali subordinatus pro certo districtu Diocesis; vel etiam qui Consistorio Episcopali praest in certis tantum causis v. g. matrimonialibus. Qui esse nequit Delegatus Apostolicus, nisi aliunde, ut dictum, dignitatem habeat. Pirh. *locis citatis* citans Laym. *de jurisdiction. ordinar. conclus. 92.*

2. Respondeo secundo: Vicarius Generalis Episcopi alius est simpliciter Generalis, cui tam in spiritualibus quam temporalibus administratio commissa est. Alius Generalis secundum quid, nempe vel in spiritualibus tantum, vel temporalibus tantum. Pirh. *loc. cit.* Vicarius in spiritualibus tantum simpliciter Vicarius, vel etiam cum addito Vicarius in spiritualibus Generalis vocari solet, ut patet ex Trident. *sess. 13. c. 1. 2. 3. 4.* & ex Brevibus Apostolicis, cum aliqua committuntur Episcopis seu eorum Vicariis, vicarii in spiritualibus appellantur Generales, dicendo v. g. *Venerabili Episcopo Monasteriensi, seu dilecto Filio ejus Vicario in spiritualibus*